

द्विभाषी

राष्ट्रसेवक

ISSN 2321-4945
UGC CARE Listed Journal

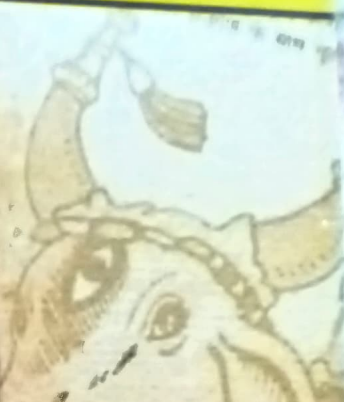
♦ वर्ष : 73 ♦ अंक : 4/5 ♦ जुलाई/अगस्त, 2023

मचंद्र

शिव

एकके पाँच सभासद को एका इकमसा
एक के अगोच से कहे हुँ सभासद

SHIVAJI

सोजे
वतन

प्रेमचंद्र

भाव

एक हृदय हो भारत जवनी

द्विभाषी राष्ट्रसेवक

(भाषा, साहित्य, समाज, कला व संस्कृति विषयक शोध-पत्रिका)

UGC CARE Listed Journal

वर्ष : 73

अंक : 4-5

जुलाई-अगस्त, 2023

परामर्श मंडल**श्री भारतभूषण महंत**कार्याध्यक्ष, असम राष्ट्रभाषा प्रचार समिति
गुवाहाटी (असम)**प्रो. आर.एस. सर्राजू**सम कुलपति, हैदराबाद विश्वविद्यालय
तेलंगाना-500046**प्रो. प्रदीप के शर्मा**

प्रोफेसर, हिंदी विभाग

सिक्किम केंद्रीय विश्वविद्यालय

नाजी रोड, गंगटोक, सिक्किम - 737101

डॉ. दीपक प्रकाश त्यागी

प्रोफेसर, हिंदी विभाग

न दयाल उपाध्याय गोरखपुर विश्वविद्यालय

गोरखपुर (उत्तर प्रदेश)

दिलीप कुमार मेधि

प्रोफेसर, हिंदी विभाग

गुवाहाटी विश्वविद्यालय, गुवाहाटी (असम)

अमूल्य चंद्र बर्मन

अध्यक्ष, हिंदी विभाग

गुवाहाटी विश्वविद्यालय, गुवाहाटी (असम)

अच्युत शर्मा

अध्यक्ष, हिंदी विभाग

गुवाहाटी विश्वविद्यालय, गुवाहाटी (असम)

प्रधान संपादक**डॉ. क्षीरदा कुमार शङ्कीया**

मंत्री, असम राष्ट्रभाषा प्रचार समिति

संपादक**प्रो. मोहन**

हिंदी विभाग, दिल्ली विश्वविद्यालय

दिल्ली-1

कार्यकारी संपादक**रामनाथ प्रसाद**

प्रभारी साहित्य सचिव

असम राष्ट्रभाषा प्रचार समिति

असम राष्ट्रभाषा प्रचार समिति, गुवाहाटी

विषय सूची

क्रम	विषय	लेखक	पृष्ठ
हिंदी विभाग			
	संपादकीय (प्रेमचंद की सादगी)		4
1.	मुंशी प्रेमचंद का उपन्यास साहित्य	डॉ. मजीद शेख	5
2.	निरालाकृत 'तुलसीदास' की सांस्कृतिक चेतना	डॉ. मालविका शर्मा	16
3.	महापुरुष श्रीमंत शंकरदेव और माधवदेव के बरगीतों में राम-वंदना	डॉ. निवेदिता नाथ	24
4.	समकालीन कविता का मानवीय चेहरा	प्रो. प्रमोद कोवप्रत	30
5.	राधा लोकगीत : एक अध्ययन	डॉ. चंदना शर्मा	34
6.	श्री अरविंद की विचारधारा का अंतर्राष्ट्रीयकरण	प्रभाकर पाण्डेय	38
7.	फणीश्वरनाथ रेणु और महिम बोरा के उपन्यासों में चित्रित कृषक जीवन	अंचल कुमारी राय	46
8.	भारत का स्वतंत्रता संग्राम और पत्रकारिता	सीमा	51
		डॉ. सुनीता सिरौही	
9.	कमल कुमार की कहानियों में सामाजिक समस्या	रेखा गुप्ता	57
10.	आदिवासी संस्कृति के महासागर : समकालीन हिंदी उपन्यास	सीमा कुमारी मीना	62

असमीया विभाग

10.	प्रेमचन्दৰ অমৰ সৃষ্টি 'কফন'	ড° নৱকান্ত শৰ্মা	71
11.	প্ৰেমচন্দৰ 'নিৰ্মলা' উপন্যাসখনৰ মাজেৰে ফুটি উঠা পুৰুষতাত্ত্বিক সমাজখনৰ মানসিকতা	অৰ্পণ শৰ্মা	76
12.	কাৰবি ভাষা : এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন	বনজিৎ শৰ্মা	82
13.	অসমৰ মহিলা পৰিচালিত নাট্যগোষ্ঠী : এটি অধ্যয়ন	বিটুমণি মালীয়া	88
14.	উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ লোকজীৱনৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ : এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন	দিপ্তী সিতলা	95
		ড° স্মৃতিশিখা চৌধুৰী	
15.	য়েছে দৰজে ঠংচিৰ উপন্যাস 'লিঙাবিক'ত অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চেৰদুকপেন লোকসমাজৰ লোকাচাৰ আৰু লোক-সাংস্কৃতিক সমল	ড° পূণ্য লতা গৌহাঞি	103
6.	হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ সাহিত্যৰ ভাষা : এক সংক্ষিপ্ত মূল্যায়ন	চুচুংফা বৰগৌহাঞি	115
7.	অসমৰ চাহ জনগোষ্ঠীয় মহিলাসকলৰ জীৱনশৈলী আৰু আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা : এক আলোচনা	কৃশাংগী শইকীয়া	124
9.	স্বৰাজ আন্দোলনৰ অক্লান্ত চিপাহী কবি অম্বিকাগিৰি ৰায়চৌধুৰী	ড° বিনীতা নাথ	129

প্ৰবন্ধ

কাৰবি ভাষা : এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ণ

বনজিৎ শৰ্মা

পৰিচয় :

ভাৰতৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত প্ৰচলিত তিব্বত-বৰ্মী ভাষাসকলৰ এটা উপভাষাভাষা হৈছে কাৰবি ভাষা। খ্ৰীয়াচন, সূৰ্জিত কুমাৰ চেটাৰ্জী আদি পণ্ডিতসকলে কাৰবি ভাষাৰ অসম-বৰ্মীয়া নগা-কুকিচিন শাখাৰ সৈতে সম্পৰ্ক দেখুৱাইছে। কাৰবি ভাষা বাৰো শাখাৰ অন্তৰ্গত বুলি উপস্থাপনা কৰা হৈছে আদি কৰি আন এছাম পণ্ডিতে মত পোষণ কৰে পূৰ্বতে কৰবিসকলক মিকিৰ বুলিহে জনা গৈছিল। কিন্তু তেওঁলোকে নিজক মিকিৰ বুলি পৰিচয় দি ভাল নাপায়। তেওঁলোকে নিজকে কাৰবি বুলি পৰিচয় দি ভাল পায় মিকিৰ শব্দটো প্ৰকৃততে কাৰবিসকলে কেনেকৈ আৰু কেতিয়াৰ পৰা বুজাবলৈ ল'লে সেই সম্পৰ্কে বিশেষ জনা নাযায়। কিছুমানৰ মতে কৰবিসকলে পোহনীয়া মেকুৰী এটা হেৰুৱাত তাক বিচাৰি ফুৰোঁতে অন্যকৰি কেইজনমানক লগ পায়। ভাব-বিনিময়ত অসুবিধা হোৱা বাবে কেজন মেকুৰী অংশহে অনাকৰবিসকলে মনত ৰাখিবলৈ সক্ষম হয় আৰু তেওঁলোকৰ মাজৰ কথোপকথনৰ ফলত পৰৱৰ্তী সময়ত জাতিটোৰ নাম হয় মিকিৰ আন কিছুমানৰমতে, থিৰেং বাৰেং নামৰ এজন ৰজাৰ মেজিনামৰ এৰকট কন্যাক নগা কোঁৱৰলৈ বিয়া দিছিল। নগাসকলে মেজিন নামটোৰ উচ্চাৰণ বিভ্ৰাট ঘটাই মিকিৰ কৰাৰ ফলত সেই নামেৰে জাতিটোক বুজাবলৈ অৰম্ভ কৰিলে।

কাৰবিসকল প্ৰধানকৈ অসমৰ কাৰ্বিআংলং পাহাৰত বসবাস কৰে অৱশ্যে অসমৰ বিভিন্ন ঠাই যেনে- নগাঁও, মৰিগাঁও, কামৰূপ, গোলঘাট, শোণিতপুৰ আদিতো কাৰবিসকলৰ বসতি আছে। আনহাতে অসমৰ ওচৰ চুবুৰীয়া ৰাজ্য মেঘালয়, নাগালেণ্ড, অৰুণাচল প্ৰদেশ আদিতো কাৰবিসকলৰ বসতি আছে। কাৰ্বিআংলং জিলাখন অসমৰ মধ্য অঞ্চলৰ এখন ডাঙৰ জিলা জিলাখনৰ পূবে নাগালেণ্ড আৰু গোলাঘাট জিলা, পশ্চিমে কামৰূপ জিলা আৰু মেঘালয় ৰাজ্য, উত্তৰে নগাঁও আৰু দক্ষিণে উত্তৰ কাছাৰ জিলা, মেঘালয় আৰু নাগালেণ্ড ৰাজ্য।

কাৰবি ভাষাৰ লিখিত ইতিহাস পোৱা নাযায়। কাৰবিসকলৰ মাজত

সহকাৰী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

বি. এইচ. কলেজ, হাটলী

ম'বাইল : ৮৮৭৬০৪৬৯৪৭

ই-মেইল : banjitnisharma@gmail.com

১৯৩৭) আদাম্-আছাৰ (১৯৩৭) আদি কাৰবি
লোকসাহিত্যই প্ৰকাশৰ বাট দেখিবলৈ পাইছিল। লগতে
এচাম শিক্ষিক ডেকাই ১৯৬৬ চনত 'কাৰবি সাহিত্য সভা'
(কাৰবি লাম্মেত্ আমেই)ৰ জন্ম দিয়ে। এই সাহিত্য সভাই
জন্মলগ্নৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে কাৰবি ভাষা সাহিত্যৰ বিকাশ
বাবে অহৰহ কাম কৰি আছে। অসম সাহিত্য সভাইও বিভিন্ন
গীত-পদ, সাধুকথা প্ৰকাশ কৰি কাৰবি ভাষাক উন্নতিৰ
পথলৈ যোৱাত সহায় কৰি আহিছে।
কাৰবি ভাষাৰ ভাষাতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্য :
স্বৰধ্বনি আৰু ব্যঞ্জনধ্বনি :

কাৰবি ভাষাত সাতোটা স্বৰধ্বনি আৰু ঠাট্টাট্টা বিশিষ্ট
ব্যঞ্জন ধ্বনিৰ ব্যৱহাৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়। স্বৰধ্বনিবোৰৰ
হৃস্বদীৰ্ঘৰ পাৰ্থক্য নাই। স্বৰধ্বনি কেইটা হৈছে : /অ/
/অ'/, /আ/, /ই/, /উ/, /এ/, আৰু /এ'/। উদাহৰণ
হিচাপে অ-অং (মোমাই); অ'-অ'ছা (জোঁৱাই); এ-এৰ
(ৰঙা); এ'-এজন (এটা) ইত্যাদি।

কাৰবি ভাষাৰ ব্যঞ্জনধ্বনি কেইটা হ'ল : ক, /খ/
/চ/, /ছ/, /জ/, /ত/, /থ/, /দ/, /ন/, /প/, /ফ/, /ব/
/ম/, /ৰ/, /ল/, /ৱ/, /য়/ আৰু /হ/। উদাহৰণস্বৰূপে :
প-প' (দেউতা); ফ-ফু (ককা); চ- চু (চুলি); ছ- ছাং
(চাউল); দ- আদাপু (ৰাতিপুৱা); ন- পিনি (আজি) ইত্যাদি।

কাৰবি ভাষাত ভালেমান অসমীয়া মূলৰ শব্দ
পোৱা যায় যিবোৰ শব্দ থলুৱা কাৰবি উচ্চাৰণ পদ্ধতিৰে
গৰকি নতুন ৰূপ লোৱাত শব্দবোৰ আচছৰা যেন লাগে।
উদাহৰণস্বৰূপে —

কাৰবি শব্দ	অসমীয়া শব্দ
মাদুৰাম	< মধুৰিআম
কিতাপ	< কিতাপ
দহন	< ধন
কাদ	< গাধ
নাৰিকই	< নাৰিকল
ফলং	< ফৰিং
খস্তা	< ঘণ্টা
আলহী	< আলহী
খৰি	< ঘড়ী
কপাই	< কপাল
আদিন	< দিন। ইত্যাদি

কাৰবি ভাষাৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত ব্ৰিটিছ চৰকাৰী
বিয়াসকলৰো ভূমিকা অতুলনীয়। প্ৰথমতে বেভাৰেণ্ড আৰু
ইন্বেৰে 'A Vocabulary in English and Mikirs' নামৰ
ইংৰাজী-কাৰবি দ্বিভাষিক গ্ৰন্থ এখন ৰচনা কৰে। এই
পুথিখনকে পিছত ১৯৪০ চনত এ'ড্ৱাৰ্ড ষ্টেক্ আৰু
ঘৰ্ডকা পেৰিকেই বৰ্ধিত ৰূপত An English Mikir
Vocabulary অভিধান হিচাপে প্ৰকাশ কৰি উলিয়াই। ড°
গ্ৰীয়াৰ্চন চাহাবে Linguistic Survey of India, Vol.- III
Part II গ্ৰন্থত কাৰবি ভাষাৰ পৰিচয়মূলক আলোচনা
আগবঢ়ায়। ১৯০৮ চনত প্ৰকাশিত চাৰ্লছ লায়েলৰ The
Mikirs নাম গ্ৰন্থখন কাৰবি ভাষা সম্পৰ্কে আলোচনা দাঙি
ধৰা প্ৰথম মৌলিক গ্ৰন্থ।

আনহাতে, চল্লিছৰ দশকতে কাৰবিসকলৰ মাজৰ
এচাম লোকে ভাষা-সাহিত্যৰ বিকাশ সাধনৰ অৰ্থে দুৰ্গম
পাহাৰীয়া গাঁও আৰু ভিতৰুৱা গাঁওবিলাকলৈ গৈ
পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা মৌখিক লোকসাহিত্যৰ সমল
গোটেই সেইবোৰ প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। তেখেতসকলৰ
একান্ত প্ৰচেষ্টাত হা-ঈ-আলুন (১৭২৩), ৰুকাছেন আলুন

কাৰবি ভাষাৰ প্ৰচলন কাৰবিসকলৰ
 মাজতহে দেখিবলৈ পোৱা যায়।
 কাৰবিসকলে ঘৰ বা গাঁৱৰ বাহিৰত
 অথবা অনাভাষী মানুহৰ সৈতে নিজৰ
 ভাষাত ভাব বিনিময় কৰিব নোৱাৰে।
 আনহাতে, উৎসৱ অনুষ্ঠান, বজাৰ, মেলা
 আদিত কাৰবি ভাষাটোৰ প্ৰয়োগ
 তেখেতসকলৰ মাজতেই সীমাবদ্ধ হৈ
 থকা দেখা যায়। অফিছ-কাছাৰী,
 কাৰ্যালয়, আদালত আদিত এই ভাষাৰ
 মাধ্যমত আনুষ্ঠানিক ভাব-বিনিময় নহয়।
 অৱশ্যে বৰ্তমান প্ৰাথমিক পৰ্যায়ত অঞ্চল
 বিশেষত কাৰবি ভাষাৰ যোগেদি শিক্ষা
 প্ৰদান কৰা দেখা যায়।

কাৰবি ভাষাৰ শব্দ গঠন :

সকলো ভাষাৰে শব্দ গঠন প্ৰণালী দুই ধৰণে পোৱা
 যায়। এটা হৈছে- মৌলিক শব্দ আৰু আনটো হৈছে-
 যৌগিক শব্দ। মৌলিক ৰূপবিলাক স্পষ্ট ৰূপত স্বতন্ত্রভাৱে
 প্ৰয়োগ হয়। কিছুমান মৌলিক শব্দ এনেধৰণৰ— মনিত্
 (মানুহ), ইংলং (পাহাৰ), চে'লং (ম'হ), চাইনং (গৰু)
 ইত্যাদি। আনহাতে, মূল ৰূপৰ লগত বিভিন্ন প্ৰত্যয় সংযোগ
 কৰি নতুবা একাধিক প্ৰকৃতি লগ-লাগি যৌগিক শব্দৰ সৃষ্টি
 হয়। প্ৰত্যয়যুক্ত যৌগিক শব্দ কিছুমান হ'ল এনেধৰণৰ—

কা - কা + আৰ্দ্দম্ = কাৰ্দ্দম্ (নমস্কাৰ)

কে' - কে + চান্ = কে'চান্ (বৃদ্ধি পোৱা)

পা - পা + কান্ = পাকান্। ইত্যাদি।

ভিন ভিন শব্দ লগ লাগি যৌগিক শব্দৰ সৃষ্টি

হয়। যেনে : আৰ্দ্নি + ইছি = আৰ্দ্নিছি, আৰলং + কেচৰ

= লংচৰ, তমন + কেদেং = মনদেং। ইত্যাদি।

বিশেষ্য পদ :

বিশেষ্য পদবোৰক কাৰবি ভাষাত মৌলিক আৰু
 সাধিত এই দুই ধৰণে ভাগ কৰা হৈছে। মৌলিক বিশেষ্য
 পদবোৰ স্বতন্ত্র ৰূপত ব্যৱহৃত হয়। আনহাতে, একাধিক
 শব্দৰে আৰু প্ৰত্যয়ৰ দ্বাৰা সাধিত বিশেষ্য পদ গঠন হয়।

(ক) মৌলিক বিশেষ্য পদৰ উদাহৰণ :

আৰ্দ্নি (বেলি), মে'ং (মেকুৰী), ফাক (গোহৰি), লা
 (পানী), লংলে' (মাটি) ইত্যাদি।

(খ) সাধিত বিশেষ্য পদ :

(একাধিক শব্দৰে সাধিত) : লাংপি < লাং + আপি
 (নদী), ব'আক্ < ব + আক্ (কাউৰী), হে'মফু < হে'ম + ফু
 (গৃহদেৱতা) ইত্যাদি।

(প্ৰত্যয়ৰদ্বাৰা সাধিত) : কেকান্ < কে + কান্ (নৃত্য
 কৰা), কেলুন্ < কে + লুন্ (গোৱা), কিবাং < কে + বাং
 (অহা) ইত্যাদি।

সৰ্বনাম পদ :

কাৰবি ভাষাত ব্যক্তিবোধক সৰ্বনামৰ ৰূপ কৰোঁতে
 পদৰ শেষত '-তুম' ব্যৱহাৰ কৰিলে বহুবচন বুজায়, সন্মানাৰ্থ
 বুজাবলৈ একবচন আৰু বহুবচনৰ মূল পদৰ পাছত '-লি'
 বিভক্তি যোগ কৰা হয়। যেনে —

	একবচন	বহুবচন
প্ৰথম	নে (মই)	নেতুম্ (আমি)
পুৰুষ	নেলি (মই-সন্মানাৰ্থত)	নেলিতুম্ (সন্মানসূচক আমি)
দ্বিতীয়	নাং (তুমি, তই)	নাংতুম্ (তোমালোক, তহঁত)
পুৰুষ		নালিংতুম্ (সন্মানসূচক, আপোনালোক)
তৃতীয়	আলাং	আলাংতুম্ (তেওঁলোক,
পুৰুষ	(তেওঁ, সি, তাই)	সিহঁত, তাইহঁত)
	আলাংলি	আলাংলিতুম্ (তেওঁলোক, (তেওঁ, তেখেত) তেখেতসকল)
		(সন্মানসূচক)

ঠিক তেনেদৰে, কাৰবি ভাষাৰ কালবাচক সৰ্বনাম শব্দ
 কেইটামান তলত দাঙি ধৰা হ'ল :

নন্দ (এতিয়া), পিনি (আজি), আনকে (তেতিয়া),
অব্যয়পদিক (পৰহি) আদি।

অব্যয় পদ :

কাৰবি ভাষাত অব্যয় পদৰ প্ৰয়োগ দেখিবলৈ পোৱা যায়। অব্যয় পদবোৰ এনেধৰণৰ : লাপেন্ (আক, সৈতে, লগত), পেন্ (সৈতে), বন্তা (কিন্তু, হ'লেও, তথাপি), ত (বাক্য) ইত্যাদি। তলত এশাৰী বাক্যৰ যোগেদি অব্যয় পদৰ প্ৰয়োগ দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰা হ'ল।

যেনে : আতুমি নাংফান্ নে' নাংচ'হংল' বন্তা নাংচক' বাৰে'দৈতল' (কালি তোমাৰ বাবে অপেক্ষা কৰি আছিলোঁ, কিন্তু তুমি নাছিল।)

প্ৰত্যয় :

- কাৰবি ভাষাত পূৰ্ব প্ৰত্যয় আৰু পৰপ্ৰত্যয় এই দুই ধৰণৰ প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায়। কা-, কি-, কে-', চা-, চি-, চে-', পা-, পি-, পে-', এই কেইটা কৃৎ প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ কাৰবি ভাষাত হয়। যেনে — বিশেষ্য পদ গঠন কৰিবলৈ কা-', কি-', 'কে'- প্ৰত্যয় ব্যৱহাৰ হয় :

কা + আৰ্জাপ্ = কাৰ্জাপ্ (থিয় হ)

কা + আৰ্জু = কাৰ্জু (সোধা)

কি + লুন্ = কিলুন্ (গীত গোৱা)

কি + হাং = কিহাং (চিঞা)

পাঁচনি অৰ্থত 'পা-', 'পে-' প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ হয়।

যেনে :

পা + লাং = পালাং (চাবলৈ দিয়া)

পা + দাম্ = পাদাম্ (যাবলৈ দিয়া)

তদ্ধিত প্ৰত্যয়ৰ ক্ষেত্ৰত চা-, কা-, কি-, কে'- আদি পূৰ্বপ্ৰত্যয়েৰে বিশেষ্য পদৰ পৰা বিশেষণ পদলৈ ৰূপান্তৰিত হয়। যেনে :

চা + আৰ্ণাম্ = চাৰ্ণাম্ (কথা, বচন)

কা + ইংহ্ন = কাংহ্ন (ভাল পোৱা)

কি + লু = কিলু (হোজা)

কে' + ৰে = কে'ৰে (চোকা) ইত্যাদি।

আনহাতে, নিশ্চয়তা বুজাবলৈ '-থা' প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ

হয়। যেনে : বাংথা (আতিবাচোন), দুৰূথা (লগত যোৱাচোন) ইত্যাদি।

বচন :

কাৰবি ভাষাত বচন দুই প্ৰকাৰৰ একবচন আৰু বহুবচন। কাৰবি ভাষাত একবচন আৰু বহুবচন বুজাবলৈ বাবে শব্দৰ পাছত -তুম, -আতুম, -মাৰ, -হৰ, -মখা, -পেনাং আৰু -ফাই যোগ কৰা হয়। কাৰবি ভাষাত দ্বিবচন নাই। মানুহৰ অৰ্থ বুজাবলৈ হ'লে শব্দৰ শেষত '-তুম' যোগ কৰা হয়। যেনে : বীবেন আতুম্ (বীবেনই ত), মনিত আতুম্ (মানুহবোৰ), ছপী আতুম্ (জীয়েকবিলাক), আৰলোং আতুম্ (কাৰবিসকল) ইত্যাদি। কাৰবি ভাষাত -তুম, -হৰ আৰু -মখা বহুবচনৰ প্ৰত্যয় হিচাপে যোগ দিবৰ সময়ত তিনিওটাৰে আগত '-আ'ৰ আগম হয়। যেনে : কিপি আহৰ (বান্দৰবোৰ), মনিত আমখা (মানুহবোৰ) ইত্যাদি। উল্লেখযোগ্য যে, 'কিপি' শব্দ প্ৰাচীন অসমীয়াৰ 'কপি' (বান্দৰ), যেনে : অনন্তৰে কপিগণে মাথা তুলি চাইলা বিস্তৰ গন্তীৰ সাগৰক ভেট পাইল- (ৰঘুনাথ মহন্তৰ 'শত্ৰুঞ্জয়') শব্দ আৰু 'মখা' শব্দ অসমীয়া ভাষাৰ 'মখা' (যেনে : গৰুমখা, মানুহমখা) আদিৰ লগত তুলনা কৰিব পাৰি।

লিংগ :

পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি অসমীয়া ভাষাৰ দৰে কাৰবি ভাষাতো দুই প্ৰকাৰৰ লিংগৰ ব্যৱহাৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়। পুংলিংগ আৰু স্ত্ৰীলিংগ।

কাৰবি ভাষাত সুকীয়া সুকীয়া শব্দৰ প্ৰয়োগৰ যোগেদি লিংগ নিৰ্ণয় কৰাৰ নিয়ম আছে।

যেনে : পুংলিংগত প' (দেউতা), পুনু (খুৰা);

স্ত্ৰীলিংগত পাই (মা), পীনু (খুৰী)।

লিংগ নিৰপেক্ষ ৰূপবিলাকত '-আল' আৰু '-আপী' প্ৰত্যয় যোগ দি পুংলিংগ আৰু স্ত্ৰীলিংগ শব্দ গঠন কৰিব পাৰি। যেনে :

	পুংলিংগ	স্ত্ৰীলিংগ
বি (ছাগলী)	বি আল'	বি আপী
	(মতা ছাগলী)	(মাইকী ছাগলী)

ব' (চৰাই)	ব' আল'	ব' আনী
	(মতা চৰাই)	(মাইকী চৰাই)
ইনোৰ্ (হাতী)	ইনোৰ্ আল'	ইনোৰ্ আনী
	(মতা হাতী)	(মাইকী হাতী)
		ইত্যাদি।

ঘৰী	আ
সপ্তমী	- লং, -আলং

সম্বন্ধবাচক শব্দ :

কাৰবি ভাষাৰ সম্বন্ধবাচক শব্দ কেইটামান অসমীয়া সমার্থক সম্বন্ধ শব্দেৰে সৈতে তলত দাঙি ধৰা হ'ল।

- কাৰক আৰু শব্দ বিভক্তি :**
- কাৰবি ভাষাত সাতটা কাৰকৰ প্ৰয়োগ আছে। যেনে :
- কৰ্তা কাৰক : ১। মই ভাত খাওঁ (অসমীয়াত)
নে' আন চ' (কাৰবিত)
- ২। কাদমে গীত গাইছে (অসমীয়াত)
কাদম্ লুন্ লুন্ (কাৰবিত)
- কৰ্ম কাৰক : ১। মোক যাবলৈ দিয়ক (অসমীয়াত)
নে'লিফান্ নে' লিপাদাম্ ইক্‌নন
(কাৰবিত)
- কৰণ কাৰক : ১। দাৰে বাঁহ কাটিছে (অসমীয়াত)
নক্‌পাক্ পেন্ চেক্ কে'থু।
(কাৰবিত)
- নিমিত্ত কাৰক : ১। মই ডিফুলৈ যাম (অসমীয়াত)
নে'লি দিফু দাম্‌জি (কাৰবিত)
- অপাদান কাৰক : ১। তিলৰ পৰা তেল পোৱা যায়
(অসমীয়াত)
নে'ম্প' পেন্‌ জাংথু লং। (কাৰবিত)
- সম্বন্ধ পদ : ১। বংপি মানুহজন ঘৰত নাই
(অসমীয়াত)
বংপি আবাং হেম্ আৰে' (কাৰবিত)
- অধিকৰণ কাৰক : ১। মোৰ লগত ভাল ভাল কিতাপ আছে
(অসমীয়াত)
নে'লং মে'পিক্‌পিক্ আল' দ'।
(কাৰবিত)

কাৰবি	অসমীয়া
প'	দেউতা
অং	মোমাই
ইক্	ককাই
ছ'পী	জী
নি	পেহী
নেং	নবৌ
ফু	ককাদেউতা
লক্	পেহা। ইত্যাদি।

সংখ্যাচক শব্দ :

কাৰবি ভাষাৰ সংখ্যাচক শব্দ কিছুমানৰ উল্লেখ তলত দাঙি ধৰা হ'ল।

কাৰবি	অসমীয়া
ইছি	এক
হিনি	দুই
কেথম্	তিনি
থক্	ছয়
কেপ্	দহ
ফ্ৰে-থম্	তেৰ
ইংকই	উনৈছ
ফ-কেপ্	বিছ ইত্যাদি।

বছৰ আৰু মাহ বুজোৱা শব্দ :

কাৰবি ভাষাত মাহবিলাকৰ নাম তলত দাঙি ধৰা হ'ল।

কাৰবি	অসমীয়া
থাংথাং	ফেব্ৰুৱাৰী
থে'ৰে'প'	মাৰ্চ
আৰু	মে'
চিতি	ছেপ্তেম্বৰ

শব্দ বিভক্তি :

প্ৰথম	০, -ছি
দ্বিতীয়	-ফান্, -আফান্
তৃতীয়	-পেন্, -লাপেন্
চতুৰ্থী	-ফান, -আফান
পঞ্চমী	-পেন

আজীবন
 বাৰ, তাৰিখ ইত্যাদি।

কাৰবি ভাষাৰ পালী লক্ষণীয় আৰু স্থল লক্ষণীয় শব্দ।
 অশুধীয়া
 নদী
 জুৰি
 নাহাৰ
 মাটি, পৃথিৱী
 হাবি ইত্যাদি।

কাৰবি ভাষাত দিশৰ নামঃ

কাৰবি ভাষাত দিশৰ গাৰণা দিন অৰ্থাৎ সূৰ্যৰ অবস্থানক
 লৈ কৰি গঢ় লৈ উঠিছে। সেইবাবে প্ৰতিটো দিশ বুজাবলৈ
 শব্দাংশ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। তলত কাৰবি ভাষাত
 দিশৰ নাম উল্লেখ কৰা হ'ল।

কাৰবি	অসমীয়া
নিজাঃ	পূব
নিজাঃ	পূব-দিশ
নিশি	পশ্চিম-দিশ
নিজাঃ	পশ্চিম
মিতুৰ	পশ্চিম ইত্যাদি।

সামৰণি :

কাৰবি ভাষাৰ যতলম কাৰবিসকলৰ মাজতঃ
 দেখিবলৈ পোৱা যায়। কাৰবিসকলে ঘৰ বা পঠিৰ কাছিকত
 অথবা অন্যান্য মাগুঠৰ সৈতে নিজৰ ভাষাত ভল বিনিয়ত
 কৰিব সোৱাৰে।

আনহাতে, উলসৰ অনুষ্ঠান, বজাৰ, মেলা অসিত কাৰবি
 ভাষাটোৰ ব্যয়োগ তেখেতসকলৰ মাজতঃই দীক্ষিতঃ হৈ থকা
 দেখা যায়। অক্ষিত কাছাৰী, কাৰ্যালয়, অসালত অসিত এই
 ভাষাৰ মাধ্যমত আনুষ্ঠানিক ভল বিনিয়ত নহয়। অৱশ্যে
 বৰ্তমান প্ৰাথমিক পৰ্যায়ত অক্ষল বিশেষত কাৰবি ভাষাৰ
 যোগেদি শিক্ষা প্ৰদান কৰা দেখা যায়।

সংগ্ৰহণী :

- ১) ডেভী, গণেশ নাৰায়ণ (মুখ্য সম্পাদক) আৰু ভৰালী, বিভা আৰু চক্ৰবৰ্তী, বনানী (সম্পাদক আৰু অনুবাদ সম্পাদক)
 : অসমৰ ভাষা (ভাৰতীয় জন ভাষা জৰীপ, খণ্ড-৫)। গুৱাহাটী : বনলতা, পানবজাৰ। প্ৰথম সংস্কৰণ : ৫ ডিচেম্বৰ,
 ২০০৩।
- ২) বৰুৱা, ভীমকান্ত : অসমৰ ভাষা। ডিব্ৰুগড় : বনলতা (নতুন বজাৰ)। চতুৰ্থ পৰিৱৰ্তিত সংস্কৰণ ২০০৩ চন।
- ৩) টেৰণ, লংকাম : কাৰবি জনগোষ্ঠী। যোৰহাট : অসম সাহিত্য সভা, ১৯৭৪। প্ৰকাশিত।
- ৪) দাস, বসন্ত : কাৰবি সংস্কৃতিৰ ইতিহাস। গুৱাহাটী : আঁকবাক, ২০১০। প্ৰকাশিত।
- ৫) বৰুৱা, সুৰেন্দ্ৰ নাথ : কাৰবি লোকজীৱনত এভুমুকি। গুৱাহাটী : বহিমান প্ৰকাশন, ১৯৯৮। প্ৰকাশিত।

संपादकीय कार्यालय :

प्रधान संपादक, द्विभाषी राष्ट्रसेवक, असम राष्ट्रभाषा प्रचार समिति, सेवा मंदिर पथ, रूपनगर, गुवाहाटी-781032

मो. 9101541395 / 9101541380, ई-मेल : rastrasewak51@gmail.com